

บทที่ 2

หลักการและแนวคิดในการศึกษา

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเรื่องความพร้อมของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่กับระบบงบประมาณพัสดุ การเงินและบัญชีกองทุน โดยเกณฑ์พึงรับ-จ่าย ลักษณะมี 3 มิติ ซึ่งผู้ศึกษาได้นำทฤษฎีเอกสารและแนวคิด ต่าง ๆ รวมทั้งวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องการใช้ในการศึกษา ดังนี้

การจัดระบบทรัพยากรของสถาบันอุดมศึกษาใหม่

ภายใต้เจตนารมณ์ของการปฏิรูปการศึกษานั้น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้มีการปฏิรูปการจัดการศึกษาทั้งระบบเพื่อให้เป็นไปตามหลักการที่กำหนดไว้ในมาตรา 9 ที่ต้องการให้มีความเป็นเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในทางปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจในการจัดการศึกษาไปยังเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยในส่วนของการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและอุดมศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรีนั้นกฎหมายกำหนดให้บริหารจัดการ โดยยึดเขตพื้นที่การศึกษาเป็นหลัก ซึ่งแต่ละเขตพื้นที่การศึกษาที่จัดตั้งขึ้นนั้น จะอยู่ภายใต้ความดูแลรับผิดชอบของคณะกรรมการและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเขตพื้นที่การศึกษา ทั้งนี้ โดยจะต้องมีการกระจายอำนาจทั้งในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย โดยในด้านการจัดสรรทรัพยากรเพื่อการศึกษา นั้น มาตรา 60(4) แห่ง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดให้รัฐต้องจัดสรรงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานและงบลงทุนให้แก่สถานศึกษาของรัฐ ตามนโยบาย แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ และ ภารกิจของสถานศึกษาโดยให้มีอิสระในการบริหาร งบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษา ซึ่งความเป็นอิสระทางงบประมาณและทางการเงินของสถาบันอุดมศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายการศึกษาแห่งชาตินี้จะเป็นส่วนสำคัญที่นำไปสู่การปฏิรูปการศึกษาอย่างแท้จริง¹

จากหลักการดังกล่าว ส่งผลให้ต้องมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการทางด้านงบประมาณและการบริหารจัดการทางการเงินของสถาบันการศึกษาทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และในระดับอุดมศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติดังกล่าว

¹ สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ "สารประชาสัมพันธ์", 14-15

ด้วย โดยมีประเด็นเกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษาในส่วนของสถาบันอุดมศึกษาที่สำคัญดังนี้

1. แนวทางการกำหนดงบประมาณสำหรับการลงทุน ให้สอดคล้องกับแผนงานและโครงการที่จะต้องมีการกำหนดไว้ล่วงหน้า²

ตามมาตรา 60 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 กำหนดไว้ว่า ให้รัฐจัดสรรงบประมาณแผ่นดินให้กับการศึกษาในฐานที่มีความสำคัญสูงสุดต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศโดยจัดสรรเป็นเงินงบประมาณเพื่อการศึกษา

อนุมาตรา 4 กำหนดไว้ว่าให้รัฐจัดสรรงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินการ และลงทุนให้สถานศึกษาของรัฐตามนโยบายแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติและภารกิจของสถานศึกษา โดยให้มีอิสระในการบริหารงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษา ทั้งนี้ให้คำนึงถึงคุณภาพและความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา

ผลของบทบัญญัติดังกล่าวนี้ งบประมาณของสถาบันอุดมศึกษาที่มีลักษณะเป็นงบลงทุน จะกำหนดให้แต่ละสถาบันมากน้อยแตกต่างกัน โดยสอดคล้องกับแผนงานและโครงการที่จะต้องมีการกำหนดไว้ล่วงหน้าภายใต้ความเห็นชอบของคณะกรรมการการอุดมศึกษา ซึ่งมีใช้เป็นการพิจารณาให้งบลงทุนเป็นรายปีตามที่ปฏิบัติอยู่ในกรอบของงบประมาณแผ่นดินดังเช่นในปัจจุบัน ซึ่งการจัดสรรงบประมาณ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการลงทุนให้แก่สถาบันอุดมศึกษานั้นจะต้องสัมพันธ์กับนโยบายการใช้จ่ายงบประมาณแผ่นดินของรัฐบาลเป็นอย่างมาก

ทั้งนี้โดยการดำเนินการดังกล่าวจะต้องเป็นไปภายใต้หลักเกณฑ์การจัดสรรในเบื้องต้นที่สำคัญ ๆ ดังนี้ อาทิเช่น

ก. การกำหนดกรอบวงเงินงบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการลงทุนที่ชัดเจน เช่น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของวงเงินงบประมาณเพื่ออุดหนุนอุดมศึกษาทั้งหมด

ข. คณะกรรมการการอุดมศึกษาจะเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายการจัดสรรเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายลงทุนให้ชัดเจน รวมทั้งกำหนดเงื่อนไขการพิจารณาที่อาจประกอบด้วยเงินสมทบจากสถาบันอุดมศึกษาในการดำเนินโครงการนั้น ๆ

ค. สถาบันอุดมศึกษาของรัฐจะต้องจัดทำแผนพัฒนาทางด้านกายภาพที่ตอบสนองความต้องการเชิงวิชาการที่ครอบคลุม แผนการก่อสร้าง แผนจัดหา ครุภัณฑ์การศึกษา และแผนการปรับปรุงซ่อมแซมสิ่งก่อสร้างและสาธารณูปโภคเพื่อเสนอคณะกรรมการการอุดมศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบ

² สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ “สารประชาสัมพันธ์” 15-16

ง. การกำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาจะต้องเสนอ โครงการที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาของสถาบันตามนโยบายและหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการอุดมศึกษากำหนด

2. การกำหนดให้มีระบบงบประมาณดำเนินการในลักษณะเงินอุดหนุน

จากบทบัญญัติในมาตรา 60 อนุมาตรา 5 กำหนดไว้ว่าให้รัฐจัดสรรงบประมาณในลักษณะเงินอุดหนุนทั่วไปให้สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคลและเป็นสถานศึกษาในกำกับของรัฐหรือองค์กรมหาชน

ซึ่งหลักการดังกล่าวนี้สอดคล้องกับแนวทางที่กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาในระดับปริญญาฐานะเป็นนิติบุคคล การกำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาของรัฐมีฐานะเป็นนิติบุคคลนั้นเพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถดำเนินการได้โดยอิสระ และสามารถดำเนินการได้อย่างคล่องตัว และเพื่อเป็นหลักประกันความอิสระนี้สถาบันอุดมศึกษาของรัฐจึงต้องได้รับหลักประกันพื้นฐานจากรัฐ 4 ประการคือ

2.1 ความเป็นอิสระในการจัดองค์กร สถาบันการศึกษาจะต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดภารกิจ วัตถุประสงค์ ขอบเขตอำนาจหน้าที่และกำหนดรูปแบบขององค์กร และหน่วยงานต่าง ๆ ของสถานศึกษา ตลอดจนมีอำนาจจัดตั้งและกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ ได้เอง

2.2 ความเป็นอิสระในการบริหารงาน ลักษณะการบริหารงานจะอยู่ในรูปการตัดสินใจร่วมกัน โดยไม่อยู่ภายใต้อำนาจบังคับบัญชาของผู้มีอำนาจควบคุมสถานศึกษา

2.3 ความเป็นอิสระในทางวิชาการ สถาบันการศึกษามีอำนาจอย่างเต็มที่ ในการกำหนดเนื้อหาของหลักสูตรการเรียนการสอน และสามารถอนุมัติปริญญาให้แก่บุคคลที่ตนเห็นสมควรตลอดจนการกำหนดเนื้อหาและขอบเขตการค้นคว้าวิจัยต่าง ๆ

2.4 ความเป็นอิสระทางการเงิน สถาบันการศึกษาจะต้องได้รับหลักประกันในการที่จะต้องได้รับการสนับสนุนในทางการเงินจากรัฐและสามารถกำหนดเงื่อนไขการใช้จ่ายเงินเหล่านั้นด้วยความคล่องตัว

ลักษณะความเป็นอิสระทั้งสี่ประการนี้ ทำให้ต้องมีการปรับเปลี่ยนระบบงบประมาณสำหรับสถาบันอุดมศึกษาของรัฐสามารถที่จะได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐในลักษณะที่เป็นเงินอุดหนุนทั่วไปที่แตกต่างจากงบประมาณของส่วนราชการที่เป็นอยู่โดยทั่วไป

3. การที่สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งจะต้องมีระบบบริหารงบประมาณ ระบบบัญชี ระบบการตรวจสอบการใช้ทรัพยากรในรูปแบบใหม่

เมื่อสถาบันอุดมศึกษาของรัฐมีความเป็นอิสระทั้งในด้านการบริหารจัดการ ด้านวิชาการ และด้านงบประมาณโดยสามารถที่จะได้รับเงินงบประมาณในลักษณะของเงินอุดหนุนทั่วไป ดังกล่าวแล้ว ก็จำเป็นที่จะต้องแสดงให้เห็นว่าได้ใช้เงินงบประมาณนั้น ๆ อย่างไร มีประสิทธิภาพ

ภาพและสอดคล้องกับนโยบายที่กำหนดไว้หรือไม่ ดังนั้น จึงต้องมีการสร้างระบบการตรวจสอบติดตาม และประเมินผลการใช้ทรัพยากรเพื่อความโปร่งใสและตรวจสอบได้ทั้งจากภายในและภายนอกสถาบัน เพื่อการนี้ จะต้องมีการปรับเปลี่ยนระบบบัญชีและหลักการบัญชีของสถานศึกษาจากระบบบัญชีแบบที่ใช้เกณฑ์เงินสด (Cash Basis) เป็นเกณฑ์พึงรับ-พึงจ่าย (Accrual Basis) เพื่อให้สามารถรายงานผลการดำเนินงานด้านการเงินและการบริหารจัดการที่สามารถสะท้อนภาพรวมของการบริหารจัดการ ทั้งส่วนที่เป็นงบประมาณและทรัพย์สินที่อยู่ในความครอบครอง ตลอดจนภาระผูกพันทั้งในระยะสั้นและระยะยาวที่สถานศึกษามีอยู่ทั้งหมด ซึ่งแตกต่างจากระบบงบประมาณในปัจจุบันของมหาวิทยาลัยที่มีฐานะเป็นกรม ๆ หนึ่งที่จัดทำบัญชีเพียงเพื่อแสดงรายการค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นและเงินงบประมาณคงเหลือเท่านั้น

นอกจากนี้ ในส่วนของการตรวจสอบและติดตามประเมินผลการใช้จ่ายเงินนั้น เนื่องจากไม่มีระบบงบประมาณแบบแจกแจงรายการที่ผูกพันว่าจะต้องนำไปใช้จ่ายในเรื่องใดเป็นการเฉพาะจึงต้องมีระบบการตรวจสอบที่จะสามารถแสดงได้ว่าการใช้งบประมาณนั้นมีความสอดคล้องหรือมีประสิทธิภาพตามแนวทางหรือแผนพัฒนาที่เสนอไว้ในตอนต้นหรือไม่อย่างไร

4. การให้ความเป็นอิสระในการบริหารจัดการทรัพย์สินและที่ราชพัสดุ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติมาตรา 59 ได้กำหนดให้รัฐต้องจัดสรรเงินงบประมาณแผ่นดินให้กับสถานศึกษาทั้งในส่วนของเงินอุดหนุน ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ยังกำหนดให้สถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคล มีอำนาจปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษาทั้งในส่วนที่เป็นราชพัสดุตามกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุ และที่เป็นทรัพย์สินอื่น รวมทั้งสามารถจัดหารายได้จากบริการของสถานศึกษาและเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาที่ไม่จัดหรือแย้งกับนโยบายวัตถุประสงค์ ตลอดจนภารกิจหลักของสถานศึกษาได้อีกด้วย สถาบันอุดมศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการที่เดิมมิได้มีอำนาจในการจัดการและการบริหารทรัพย์สินทั้งในส่วนที่เป็นราชพัสดุและทรัพย์สินอื่นที่เป็นของสถาบันเองก็จะได้รับสิทธิและได้รับ โอกาสในการบริหารจัดการทรัพย์สิน และที่ราชพัสดุที่ตนเองปกครองอยู่อย่างเท่าเทียมกันกับที่มหาวิทยาลัยในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยได้รับอยู่ด้วยซึ่งหลักการดังกล่าวนี้ ก็สอดคล้องกับหลักประกันความเป็นอิสระพื้นฐานในการบริหารงานของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐซึ่งจะต้องได้รับจากรัฐสภา คือ ความเป็นอิสระในการจัดองค์กร ความเป็นอิสระในการบริหารงาน ความเป็นอิสระในทางวิชาการ และความเป็นอิสระในทางงบประมาณ

ความหมายของการบัญชีและแนวคิดทางการบัญชี

สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย ได้ให้คำนิยามของการบัญชีไว้ดังนี้ การบัญชี คือศิลปะของการเก็บรวบรวม บันทึก จำแนกและทำสรุปข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจในรูปตัวเลข ผลงานขั้นสุดท้ายของการบัญชี คือการให้ข้อมูลทางการเงิน ซึ่งเป็นประโยชน์แก่บุคคลหลายฝ่ายและผู้ที่เกี่ยวข้องในกิจกรรมของกิจการ จากความหมายดังกล่าว ถือว่าการบัญชีเป็นส่วนสำคัญยิ่งส่วนหนึ่งของการบริหารการเงินขององค์กร ซึ่งจะต้องดำเนินการภายในขอบเขตของหลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป โดยทำหน้าที่เสนอตัวเลขทางการเงินของกิจการเพื่อใช้ในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ ซึ่งนำเสนอในรูปของงบการเงิน และมีการเปิดเผยข้อมูลถูกต้องและครบถ้วน แนวทางในการบันทึกบัญชีโดยทั่วไปมีวิธีปฏิบัติโดยใช้เกณฑ์การบันทึกดังนี้

เกณฑ์เงินสด (Cash Basis) หมายถึง วิธีการบัญชีที่บันทึกรายได้และค่าใช้จ่ายต่อเมื่อได้รับเงินหรือจ่ายเงินไปจริง ทั้งนี้โดยไม่คำนึงถึงช่วงเวลาที่เกี่ยวข้องของเงินที่ได้รับมาหรือจ่ายไปนั้น

เกณฑ์คงค้าง (Accrual Basis) หมายถึง วิธีการบันทึกที่ใช้เป็นหลักในการพิจารณารายได้และค่าใช้จ่าย ให้อยู่ในงวดเวลาต่าง ๆ โดยคำนึงถึงรายรับและรายจ่ายเป็นเงินสดว่าได้เงินมาแล้วหรือจ่ายเงินไปแล้วหรือไม่ตามเกณฑ์เงินสด

แนวคิดในการจัดทำบัญชีของหน่วยงานภาครัฐตามเกณฑ์คงค้าง

การจัดทำบัญชีของหน่วยงานภาครัฐนั้นแต่เดิมได้บันทึกบัญชีตามเกณฑ์เงินสด (Cash Basis) และจะทำการบันทึกบัญชีเมื่อมีการรับและจ่ายเงินจริง ไม่มีการคำนวณค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ที่ถือครอง นอกจากนั้นจะไม่รับรู้ถึงค่าใช้จ่ายค้างจ่ายหรือรายรับค้างรับแต่เมื่อมีการปรับปรุงระบบงบประมาณเป็นระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ซึ่งจำเป็นต้องทราบต้นทุนกิจกรรม ต้นทุนผลิต ทำให้การบันทึกระบบบัญชีแบบเดิมไม่สอดคล้องกับการจัดทำงบประมาณระบบใหม่ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องบันทึกบัญชีตามเกณฑ์พึงรับ-พึงจ่าย หรือเกณฑ์สิทธิ หรือเกณฑ์คงค้าง (Accrual Basis) ระบบบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง (Accrual Basis) เป็นการบันทึกการรับรู้รายได้และค่าใช้จ่ายของหน่วยงานที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง เข้าเป็นรายได้และรายจ่ายของหน่วยงานเสมอ รวมทั้งมีการปรับปรุงค่าใช้จ่ายค้างจ่าย ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า รายได้ค้างรับ รายได้รับล่วงหน้า การตัดจำหน่ายค่าใช้จ่ายรอดตัด และการบันทึกตัดค่าเสื่อมราคาในมูลค่าสินทรัพย์ถาวร ให้ถูกต้องตามรอบระยะเวลาบัญชีที่เสนอในงบการเงินนั้น ๆ วิธีนี้จะทำให้หน่วยงานภาครัฐทราบถึงรายได้และค่าใช้จ่ายที่แท้จริงขององค์กรเสนอในงบการเงินนั้น ๆ วิธีนี้จะทำให้หน่วยงานภาครัฐทราบถึงรายได้และค่าใช้จ่ายที่แท้จริงขององค์กรหน่วยงานที่เสนอรายงานต้องจัดทำงบการเงินตามเกณฑ์คงค้าง ยกเว้นข้อมูลเกี่ยวกับกระแสเงินสด งบการเงินที่จัดขึ้นตามเกณฑ์คงค้าง นอกจากจะให้ข้อมูลเกี่ยวกับรายการในอดีตที่เกี่ยวข้องกับการรับและจ่ายเงินสดแล้ว ยังให้ข้อมูลเกี่ยวกับภาระผูกพันที่

หน่วยงานต้องชำระเป็นเงินสดในอนาคต และทรัพยากรที่จะได้รับเป็นเงินสดในอนาคต รวมทั้งทรัพยากรที่ใช้ประโยชน์ได้มากกว่าหนึ่งรอบระยะเวลาบัญชีด้วย เกณฑ์ดังกล่าวจึงเป็นหลักการที่แสดงให้เห็นผลกระทบจากการใช้จ่ายเงิน โดยเฉพาะเงินงบประมาณในปัจจุบันที่มีต่อความสามารถของหน่วยงานในการให้บริการและภาระผูกพันที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

แนวคิดในการใช้ประโยชน์การบันทึกบัญชีตามเกณฑ์ดังกล่าวของหน่วยงานภาครัฐ

การบันทึกบัญชีตามเกณฑ์ดังกล่าวจะให้ข้อมูลทางการเงินในรายละเอียดที่มีขอบเขตกว้างขวางกว่าข้อมูลที่ได้จากการบันทึกบัญชีตามเกณฑ์เงินสด ข้อมูลจากการบัญชีตามเกณฑ์ดังกล่าวมีจุดเด่นและชี้ให้เห็นในประเด็นต่อไปนี้ คือ

1. ความรับผิดชอบของรัฐบาล/หน่วยงานที่มีต่อสาธารณะในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ทั้งหมดว่ามีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และประหยัดมากน้อยเพียงใด
2. ความรับผิดชอบต่อรัฐบาล/หน่วยงานที่มีต่อสาธารณะ ในฐานะที่เป็นผู้บริหารสินทรัพย์และหนี้สินทั้งหมดที่มีการรับรู้ในงบการเงิน
2. แสดงให้เห็นว่ารัฐบาล/หน่วยงานจัดหาเงินมาดำเนินการต่าง ๆ ตามความต้องการใช้เงินสดอย่างไร
3. แสดงถึงความสามารถของรัฐบาล/หน่วยงานในการจัดหาเงินมาดำเนินการต่าง ๆ และความสามารถในการชำระหนี้สินและพันธะผูกพัน
4. แสดงฐานะการเงินของรัฐบาล/หน่วยงานและการเปลี่ยนแปลงในฐานะการเงินดังกล่าว
5. แสดงถึงผลการดำเนินงานของรัฐบาล/หน่วยงานในด้านต้นทุนของการให้บริการที่มีประสิทธิภาพและมีความสัมฤทธิ์ผล
6. ทำให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถนำไปใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้นในการประเมินฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน และกระแสเงินสดของหน่วยงาน และช่วยในการตัดสินใจจัดสรรทรัพยากร โดยเฉพาะเงินงบประมาณให้หน่วยงานนั้น ๆ

การเตรียมความพร้อมของหน่วยงานภาครัฐและสถาบันราชภัฏเชียงใหม่กับระบบงบประมาณ พัสดุ การเงิน และบัญชีกองทุน โดยเกณฑ์พึงรับ พึงจ่ายลักษณะ 3 มิติ

1. การเตรียมความพร้อมของหน่วยงานภาครัฐ

ความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางการบริหารราชการแผ่นดินทั้งภายในประเทศ และระหว่างประเทศทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม และเทคโนโลยี เช่น การปฏิรูประบบและกระบวนการทางการเมือง ปัญหาวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ ความเคลื่อนไหวและขยายบทบาทขององค์กรภาคประชาชน ขบวนการประชาสังคม ฯลฯ ได้ส่งผลทำให้รัฐบาลไทยต้องเร่งดำเนินการปฏิรูประบบราชการและได้มีการอนุมัติแผนปฏิรูประบบบริหารภาครัฐขึ้น

แผนปฏิรูประบบบริหารภาครัฐที่อยู่ระหว่างการดำเนินงานตามแผน ได้กำหนดให้ทุกส่วนราชการทำการทบทวน ปรับเปลี่ยนบทบาท ภารกิจและวิธีบริหารงาน ด้วยการกระจายอำนาจและให้อิสระแก่ผู้บริหาร/หน่วยปฏิบัติ เพื่อลดความเป็นระบบราชการลง โดยให้ความสำคัญการนำเทคนิควิธีการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่มาใช้ในการทำงาน การปรับปรุงระบบงบประมาณให้เป็นระบบที่มุ่งเน้นผลงานและผลลัพธ์ การปรับปรุงระบบบริหารบุคคลให้ยืดหยุ่น ยึดหลักชี้วัดความสามารถและผลงาน การมีสัญญาจ้างงานทำงานที่ชัดเจน ฯลฯ การดำเนินงานตามแผนปฏิรูประบบบริหารภาครัฐข้างต้น จึงเป็นปัจจัยผลักดันที่สำคัญที่ทำให้ส่วนราชการต่าง ๆ ต้องเร่งดำเนินการพัฒนาและปรับปรุงระบบการบริหารจัดการงานภายในให้สอดคล้องกับทิศทางดังกล่าวข้างต้นอย่างเร่งด่วน

2. การเตรียมความพร้อมของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่

จากกรอบนโยบายของรัฐบาลในรูปแบบของแผนปฏิรูประบบบริหารภาครัฐข้างต้นแล้ว การมีผลบังคับใช้ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่มีสภาพบังคับในลักษณะของแผนแม่บทการปฏิรูประบบการศึกษาของสังคมไทย ที่กำลังจะมีผลบังคับใช้อย่างสมบูรณ์ทั้งในส่วนของการจัด โครงสร้างองค์กรทางการศึกษาและการปฏิรูปกระบวนการในการจัดการศึกษา และจะมีผลทำให้สถาบันราชภัฏทุกแห่ง ปรับสถานะเป็นนิติบุคคลที่มีอิสระในการบริหารจัดการ และจะต้องถูกตรวจสอบคุณภาพ มาตรฐานโดยหน่วยงานภายนอกมากขึ้นและโดยต่อเนื่อง

ดังนั้น เพื่อช่วยให้สถาบันราชภัฏ เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีความพร้อม สามารถปรับปรุงระบบการบริหารงานภายใน ดำเนินการวางแผนงบประมาณ การบริหารจัดการทางการเงินและทรัพย์สินได้อย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏจึงได้ริเริ่มดำเนิน โครงการปรับปรุงระบบการจัดการงบประมาณของสถาบันราชภัฏ ซึ่งมีเป้าหมาย

เพื่อพัฒนาระบบงบประมาณที่มุ่งเน้นผลงานขึ้นในสถาบันราชภัฏ และเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันของสถาบันราชภัฏ จึงได้เริ่มต้นดำเนินโครงการ ระยะที่ 1 ด้วยการประเมินศักยภาพและสถานภาพของระบบงานและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบงบประมาณที่มุ่งเน้นผลงานของสถาบันราชภัฏ พร้อมทั้งจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อพัฒนาระบบงบประมาณดังกล่าว สำหรับสถาบันราชภัฏแต่ละกลุ่มที่มีสถานภาพแตกต่างกัน พร้อมทั้งคัดเลือกสถาบันนำร่องเพื่อดำเนินการพัฒนาระบบงานให้เป็นไปตามมาตรฐานของสำนักงานงบประมาณ และใช้เป็นรูปแบบ แนวทางการพัฒนาของสถาบันราชภัฏอื่น ๆ ต่อไป สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏจึงได้กำหนดรูปแบบดำเนินการให้เป็นการวิจัยสถาบันโดยมอบหมายให้ที่ปรึกษาจากภายนอกที่เป็นสถาบันทางวิชาการหรือทีมงานผู้เชี่ยวชาญ เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ และได้ขอให้สถาบันพระปกเกล้าเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการในครั้งนี้

ในการดำเนินโครงการปรับปรุงการจัดการงบประมาณ ระยะที่ 1 สถาบันพระปกเกล้าได้ดำเนินการโดยพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจขั้นพื้นฐานในแนวทางการจัดการระบบงบประมาณที่มุ่งผลงานให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องของสถาบันราชภัฏ ทั้งในส่วนของผู้บริหารระดับสูง อันได้แก่ คณะอธิการบดี และคณะผู้บริหารที่เกี่ยวข้องในส่วนกลาง โดยทำการชี้แจงกรอบแนวการดำเนินการ บทบาทหน้าที่และแนวทางในการสนับสนุนการดำเนินงาน และคณะบุคลากรที่เกี่ยวข้องของสถาบันราชภัฏ อันได้แก่ คณะทำงานปรับปรุงระบบการจัดการงบประมาณของสถาบันราชภัฏซึ่งแยกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ คณะทำงานปรับปรุงระบบการจัดการงบประมาณกลาง และคณะทำงานปรับปรุงระบบการจัดการงบประมาณระดับ โดยในกลุ่มนี้ได้แยกกิจกรรมออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

1. การประชุมปฏิบัติการคณะทำงานปรับปรุงระบบการจัดการงบประมาณสถาบันราชภัฏ
2. การฝึกอบรมและสัมมนาคณะทำงานปรับปรุงงบประมาณระดับสถาบัน ประกอบด้วย
 - หลักสูตร “ระบบงบประมาณที่มุ่งผลงานและมาตรฐานการจัดการทางการเงิน 7 Hurdles”
 - หลักสูตร “การประเมินสถาบันราชภัฏเพื่อปรับปรุงระบบการจัดการงบประมาณ”
3. การฝึกอบรมและสัมมนาบุคลากรในสถาบันราชภัฏเรื่อง “ระบบงบประมาณที่มุ่งผลงานและมาตรฐานการจัดการทางการเงิน 7 Hurdles โดยมีรายละเอียดดังนี้

มาตรฐานการจัดการทางการเงิน 7 Hurdles³ ได้แก่

1. การวางแผนงบประมาณ ส่วนราชการจะต้องมีการวางแผนกลยุทธ์ และการวางแผนงบประมาณรายจ่ายล่วงหน้าระยะปานกลางมีการจัดสรรงบประมาณอย่างเป็นธรรม ภายใต้อข้อมูลที่เพียงพอต่อการควบคุม

2. การคำนวณต้นทุนการผลิต เพื่อนำไปสู่การจัดงบประมาณที่เน้นผลผลิตและต้นทุนต่อหน่วยของผลผลิต ส่งผลให้รายงานการเงินมีความถูกต้องและสามารถนำรายงานผลการดำเนินงานไปใช้ประโยชน์ในการบริหารได้อย่างน่าเชื่อถือ

3. การจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง โดยจัดระบบและขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างให้มีประสิทธิภาพ รัดกุม และโปร่งใสอันนำไปสู่กระบวนการและวิธีการที่เพิ่มคุณค่าในทุกขั้นตอนของกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการของหน่วยงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คุ่มค่า และทันต่อความต้องการ

4. การบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ โดยจะต้องมีมาตรฐานการควบคุมงบประมาณ และการกำหนดความรับผิดชอบในเรื่องการบัญชีและการเงิน เพื่อให้ กลไกทางการเงินอยู่ภายใต้หลักการของการควบคุมภายในที่ดีมีระบบที่น่าเชื่อถือและสามารถตอบสนองความต้องการทางด้านข้อมูลของผู้บริหาร

5. รายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน เพื่อแสดงความโปร่งใส ประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการใช้งบประมาณ

6. การบริหารสินทรัพย์ เพื่อใช้สินทรัพย์ที่มีอยู่ให้คุ้มค่ามากที่สุดจากสินทรัพย์ที่มี โดยการจัดการความเสี่ยงและค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นตลอดอายุของสินทรัพย์นั้น

7. การตรวจสอบภายใน เพื่อควบคุมการใช้งบประมาณและปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ในส่วน of สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ได้ดำเนินการเตรียมความพร้อมในระยะแรก ด้วย การเตรียมความพร้อมเพื่อปรับเปลี่ยนสถานภาพของสถาบันเป็นนิติบุคคล โดยให้สอดคล้องกับแนวทางปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยได้ดำเนินการเตรียมความพร้อมภายในสถาบัน ดังนี้

1. การแต่งตั้งกรรมการเพื่อปรับเปลี่ยนสถานภาพของสถาบันเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏ
2. การเตรียมการปรับปรุงระบบการจัดการงบประมาณและการเงิน โดยส่วนบุคลากรเข้าร่วมฝึกอบรมประชุมสัมมนาหลายครั้ง

³ ชัยสิทธิ์ เจริญมีประเสริฐ "มาตรฐานการจัดการทางการเงิน"

- ฝึกอบรมหลักสูตร ระบบงบประมาณที่มุ่งเน้นผลงานและมาตรฐานการจัด
การทางการเงิน 7 Hurdles

- สัมมนาเรื่องการประเมินสถาบันราชภัฏเพื่อปรับปรุงระบบการจัดการบ
ประมาณ

- ประชุมสัมมนาผู้บริหาร คณาจารย์และบุคคลที่เกี่ยวข้องเรื่องระบบง
ประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน

3. การเตรียมบุคลากรเพื่อรับ โอนงานจากสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ

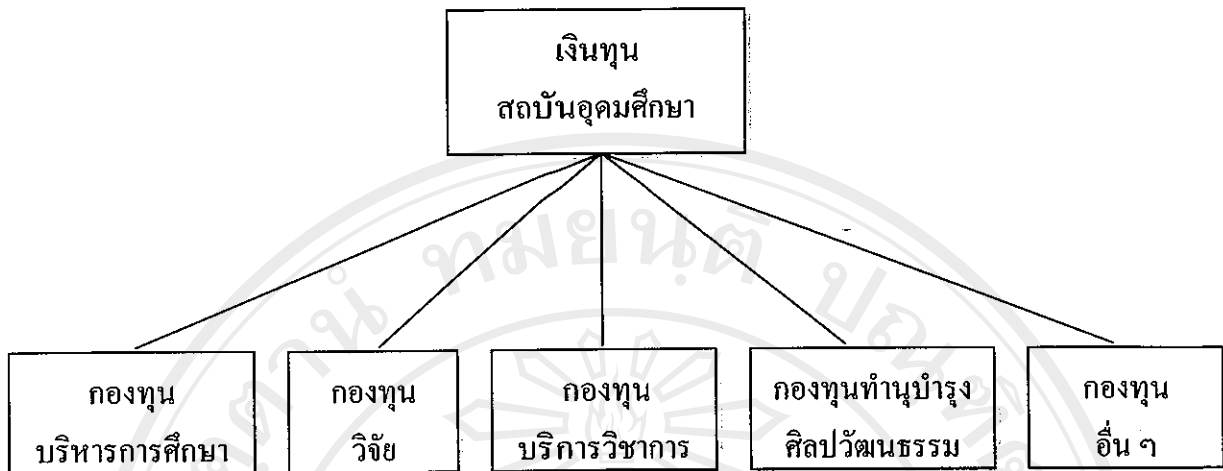
4. โครงการความร่วมมือกับสถาบันคีนันแห่งเอเชียเรื่องการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับ
การปรับเปลี่ยนสถานภาพของสถาบันเป็นนิติบุคคลและแผนระยะยาวในการเป็นมหาวิทยาลัยใน
กำกับของรัฐ

5. การจัดทำมาตรฐานการควบคุมภายในเพื่อให้เกิดการดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์
อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

6. ปรับปรุงแบบการบันทึกบัญชีจากเกณฑ์เงินสดเป็นเกณฑ์พึงรับพึงจ่าย โดยส่งผู้มีส่วน
เกี่ยวข้องเข้าอบรมสัมมนา กำลังอยู่ในช่วงการทดลองปฏิบัติ

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับบัญชีกองทุนลักษณะ 3 มิติ

สถาบันอุดมศึกษาจัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์หลัก เป็นสถานศึกษาทางวิชาการและวิชา
ชีพชั้นสูง ทำการค้นคว้าวิจัย และให้บริการวิชาการ เพื่อเป็นประโยชน์แก่สังคม สถาบันอุดม
ศึกษาจึงมีพันธกิจหลัก คือ การจัดการเรียนการสอน การทำวิจัยให้บริการวิชาการแก่สังคม ทำนุ
บำรุงศิลปวัฒนธรรม ปรับปรุงถ่ายทอดและพัฒนาประโยชน์ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตาม
พันธกิจข้างต้น สถาบันอุดมศึกษาจึงมีโครงสร้างการบริหาร เพื่อแบ่งแยกหน้าที่และความรับผิดชอบ
ชอบให้กับหน่วยงานระดับต่าง ๆ ในแต่ละด้าน รวมทั้งกำหนดอำนาจให้หน่วยงานต่าง ๆ โดยให้
สอดคล้องกับหน้าที่และความรับผิดชอบของหน่วยงานนั้น และเพื่อรองรับการดำเนินงานด้านต่าง ๆ
แล้วยังต้องเตรียมการและตัดสินใจล่วงหน้าเกี่ยวกับกิจกรรมที่จะดำเนินการในภายหน้า ซึ่งเรียกว่า
แผนงาน โดยจะมีทั้งแผนงานระยะยาวและแผนงานประจำปี และจากพันธกิจหลายประการคัง
กล่าว การบริหารการเงินของสถาบันอุดมศึกษาจึงดำเนินการ โดยให้เงินทุนของสถาบันอุดมศึกษา
จัดแบ่งเป็น “กองทุน” ทั้งนี้เพื่อให้มีความชัดเจนในการใช้ทรัพยากรสำหรับแต่ละพันธกิจ (ดังใน
ภาพที่ 1) ในการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาโดยกำหนดให้มีผู้ปฏิบัติที่ชัดเจน คือ “หน่วย
งาน”

ภาพที่ 1 แสดงรูปแบบเงินกองทุนของสถาบันอุดมศึกษา

ดังนั้นการบริหารงานของสถาบันอุดมศึกษาสามารถมองในมิติ แขนงงาน โดยมีหน่วยย่อยเป็นกิจกรรม และมีหน่วยงานตามโครงสร้างการบริหาร รวมทั้งมิติ กองทุน ตามการจัดสรรเงินทุน เพื่อใช้ในการดำเนินงานตามพันธกิจของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งทำให้ผู้พิจารณาเกิดความชัดเจนในความสัมพันธ์ของรายการ โดยแต่ละรายการทำให้พบว่าสถาบันมีกิจกรรมอะไร(แผนงาน) กิจกรรมดังกล่าวหน่วยงานไหนเป็นผู้ปฏิบัติ (หน่วยงาน) และการดำเนินงานของกิจกรรมนั้นใช้ทรัพยากรของการกองทุนไหน(กองทุน) ดังนั้นการจัดทำบัญชีเพื่อแสดงผลการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษา จึงต้องจัดทำเป็น 3 มิติ ดังนี้

1. ระบบบัญชีแผนงาน
2. ระบบบัญชีหน่วยงาน
3. ระบบบัญชีกองทุน

ระบบบัญชีแผนงาน เป็นระบบบัญชีที่จัดทำเพื่อรายงานภาพที่แสดงผลการดำเนินงานของแต่ละแผนงาน ระบบบัญชียูนิกำหนดให้แต่ละแผนงานเป็นหน่วยทางบัญชี (Accounting Entity) และบันทึกกิจกรรมทางบัญชี (Accounting Activities) ของแผนงานนั้น รวมทั้งจัดทำรายงานที่แสดงผลการดำเนินงานที่เรียกว่า งบรายได้ - ค่าใช้จ่าย และรายงานที่แสดงการหมุนเวียนของเงินสดที่เรียกว่า งบกระแสเงินสด

ระบบบัญชีหน่วยงาน เป็นระบบบัญชีที่จัดทำขึ้นเพื่อรายงานภาพแสดงผลการดำเนินงานแต่ละหน่วยงาน โดยกำหนดให้แต่ละหน่วยงานเป็นหน่วยทางการบัญชี และบันทึกกิจกรรมทางการบัญชีของหน่วยงานนั้น รวมทั้งจัดทำรายงานที่แสดงผลการดำเนินงานที่เรียกว่า งบรายได้ - ค่าใช้จ่าย และรายงานที่แสดงการหมุนเวียนของเงินสดที่เรียกว่า งบกระแสเงินสด

ระบบบัญชีกองทุน เนื่องจากสถาบันอุดมศึกษามีหลายพันธกิจ เงินทุนของสถาบันอุดมศึกษาจึงจัดสรรออกเป็นกองทุนต่าง ๆ เพื่อใช้ในการดำเนินงานของแต่ละพันธกิจ ตามความเหมาะสม ดังนั้น การจัดทำบัญชีเกี่ยวกับทรัพยากรของสถาบันอุดมศึกษาจึงใช้ระบบบัญชีกองทุน กำหนดให้แต่ละกองทุนเป็นหน่วยทางบัญชี และบันทึกกิจกรรมทางบัญชีของกองทุนนั้น รวมทั้งจัดทำรายงานดังนี้

1. งบดุล เพื่อรายงานฐานะทางการเงินของกองทุน ณ วันที่รายงาน
2. งบรายได้ค่าใช้จ่าย และงบแสดงการเปลี่ยนแปลงทุนสะสม เพื่อรายงานผลการดำเนินงานของ กองทุน
3. งบกระแสเงินสด เพื่อรายงานการหมุนเวียนของเงินสด

ทบทวนวรรณกรรม

1. สุพจน์ ทราญแก้ว (2545) รายงานว่า การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ต่อเนื่องและส่งผลกระทบต่อแก่งกันทั่วทั้งโลก ทำให้องค์กรทุกแห่งต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงองค์การให้เท่ากับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอก การบริหารงานซึ่งกลยุทธ์เป็นเครื่องมือทางการบริหารที่จะช่วยทำให้องค์กรและผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ เป้าหมายทิศทาง และแนวทางที่เหมาะสมในการดำเนินงาน เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นกับองค์การ การบริหารงานเชิงกลยุทธ์จะช่วยให้องค์กรทราบถึงแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาระบบบริหารขององค์กรอย่างเป็นระบบ

การพัฒนาระบบบริหารจัดการองค์การภาครัฐให้เกิดประสิทธิผลจำเป็นที่จะต้องมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ กล่าวคือ ควรต้องดำเนินการทั้งในส่วนของการเสริมสร้างความตระหนักและมุ่งมั่นในการพัฒนาการบริหารการปรับปรุงโครงสร้างองค์การ การปรับปรุงระบบกระบวนการปฏิบัติงาน การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การจัดการระบบสารสนเทศและระบบคุณภาพขององค์การ การพัฒนาระบบบริหารแบบแยกส่วนมีแนวโน้มที่จะทำให้องค์กรพบกับความล้มเหลวได้

2. อุทุมพร จารมาน และคณะ (2543) สรุปผลการวิจัยการเตรียมความพร้อมของมหาวิทยาลัยของรัฐเพื่อเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐ ในประเด็นทรัพยากร (เงิน) และการตรวจสอบว่า จากสภาพมหาวิทยาลัยของรัฐที่ได้รับเงินงบประมาณมาใช้เป็นร้อยละ ก่อให้เกิดนิสัยในการไม่วางแผนการใช้เงินตามความจำเป็น การเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับจึงต้องให้ความสำคัญในเรื่องนี้ก่อน โดยวางระบบการเงินด้วยความคอมพิวเตอร์เป็นรายกิจกรรม อีกทั้งอบรมเจ้าหน้าที่การเงินให้ใช้ระบบนี้ให้เป็น ซึ่งเป็นงานที่ใช้เวลาประมาณ 4 – 6 ปี

ผลการวิเคราะห์ด้านทรัพยากร (เงิน) ได้ข้อสรุปที่ชัดเจนอีกประการหนึ่งคือ ต้องมีการวางแผนการใช้เงินตามวัตถุประสงค์ที่เน้นของมหาวิทยาลัย ตลอดจนเน้นการประเมินที่ผลงาน มิใช่กระบวนการ การรับเงินงบประมาณจากประเทศในรูปแบบจัดสรรงบประมาณแบบเป็นก้อน (Block grant) หรือเงินรวมหรือเงินอุดหนุนทั่วไป จะต้องวางระเบียบการเงินให้คล่องตัว แต่ป้องกันความรั่วไหลและทุจริตให้ได้

ในกรณีที่มหาวิทยาลัยเน้นการวิจัย เงินที่ใช้ในกิจกรรมเกี่ยวข้องต้องแยกให้ชัดว่า เงินเดือน เงินค่าใช้จ่ายในการวิจัย เงินค่าวัสดุ ครุภัณฑ์ เงินค่าวิเคราะห์ข้อมูล เงินค่าเผยแพร่ผลวิจัย หรือหมวดอื่น ๆ เพื่อให้เห็นภาพว่าผลงานวิจัยนี้ใช้เงินเท่าไร สอดคล้องกับสาขาที่เน้นและทิศทางการมหาวิทยาลัยหรือไม่

ในกรณีที่มหาวิทยาลัยเน้นการเรียนการสอน เงินที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตรเงินที่ใช้ซื้อ จ้าง ผลิตสื่อต่าง ๆ เงินที่ใช้กับห้องสมุด เงินเดือนผู้เกี่ยวข้องเทียบความรู้ที่นักศึกษาได้รับตลอดจนคุณภาพบัณฑิต ต้องสัมพันธ์กับเวลาซึ่งยกมาให้ได้ว่ามหาวิทยาลัยใช้เงินเพื่อการเรียนการสอนจริงมากน้อยเพียงใด ในสาขาใด

3. จันทนา สาขาการ และคณะ (2543) สรุปผลการวิจัยว่า มหาวิทยาลัยเอกชนและมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐบาลมีการบริหารและการจัดการทางบัญชีในลักษณะรวมศูนย์การดำเนินงาน มหาวิทยาลัยของรัฐที่ยังไม่ออกนอกระบบบางแห่งต้องการให้มีการบริหารจัดการทางบัญชีในลักษณะกระจายศูนย์การดำเนินงาน กระจายอำนาจการจัดการทางการเงินจากส่วนกลางไปยังคณะต่าง ๆ ส่วนรายงานทางการเงินนั้น มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ต้องการรายงานในรูปแบบการเงินขั้นพื้นฐาน 3 งบ (งบดุล งบกำไรขาดทุน และงบแสดงการเปลี่ยนแปลงเงินกองทุน)

4. จันทนา สาขาการ และคณะ (2543) ได้อธิบายถึงการบัญชีเงินกองทุนในระบบเกณฑ์พึงรับพึงจ่าย ดังนี้

การบัญชีเงินกองทุนในระบบเกณฑ์พึงรับ พึงจ่าย
ภายใต้เกณฑ์พึงรับ พึงจ่ายนั้นให้ความสำคัญกับทรัพยากรทางการเงินในปัจจุบันหรือจำนวนเงินที่มีไว้ใช้จ่าย รายได้ของเงินกองทุนของรัฐถูกรับรู้เมื่อเกิดขึ้น และถูกประเมิน ซึ่งหมายถึงการรับรู้รายได้ที่ได้รับมาในระหว่างปีปัจจุบัน ส่วนรายจ่ายจะถูกรับรู้เมื่อมีหนี้สินที่เกี่ยวข้องเกิดขึ้น การลดลงของทรัพยากรทางการเงินเป็น “รายจ่าย” มากกว่า “ค่าใช้จ่าย” เนื่องจาก ค่าใช้จ่ายเป็นต้นทุนที่สิ้นสุดแล้ว และไม่เหมาะสมกับการบัญชีที่ให้ความสำคัญกับทรัพยากรทางการเงินในการเปลี่ยนแปลงระบบบัญชีของมหาวิทยาลัยจากเกณฑ์เงินสดมาเป็นเกณฑ์พึงรับ พึงจ่ายนั้น ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ เช่น Governmental Accounting Standard Board (GASB) Financial Accounting Standards Board (FASB) และ The American Institute of Certified Public

Accountants (AICPA) โดยหน่วยงานเหล่านี้ได้ออกมาตรฐานเพื่อเป็นแนวทางสำหรับมหาวิทยาลัย
ใช้ในการจัดทำบัญชี

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved